

דעת תורה

מהגאון הגדול שר התורה עמוד ההוראה
רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל
מתי מותר להחמיר ותבא עליו ברכה
ומתי לגעור על המחמירין, ובפרט בעירוב

"מרגלא בפומי", שרק לאחר העסק והעיון היטב בשרשי ההלכה ובעומק הסוגיא, ראוי להחמיר אם מרגיש צורך ורצון לכך, כי הרי יש להתבונן, איך מותר לאדם להחמיר? הרי הוא מחויב לנהוג כמנהג הציבור* וכפי עיקר ההלכה בשו"ע!

אלא דכיון שהעמיק בסוגיא ודעתו נוטה להחמיר, עליו להחמיר מפני שכך נראית לו ההלכה לאחר העיון, ותבוא עליו ברכה.

אבל הריבוי בחומרות שלא בדרך זו, מביא לידי כך שהטפל נעשה עיקר, ולא זו הדרך, ובפרט כשהדבר מקשה על אנשי הבית והסובבים.

וכן ה' משיב כשנשאל, אם ראוי להחמיר שלא לסמוך על עירוב עירוני - אף שנעשה בהידור וכו'. ובפרט הודע מאד בעיניו הדבר, שבעקבות כך שהאברכים יראי ד' מחמירים על עצמם שלא לסמוך על העירוב, נושאות נשותיהם העגלות וכו' לבדן, וכמה פעמים גער על כך.

ולאחד שהחמיר על עצמו בזה בבחירותו, הורה לו לאחר נשואיו להתיר נדרו בפני שלושה, ולטלטל מאז ואילך רק בשעת הצורך, כדי לעזור ולישא בעול עם זוגתו.

ואירע פעם שראה אב ובנו הולכים ברחוב ביום השבת, כשהאב נושא ספסל ובנו צועד לצדו ואינו נושא כלום, וכאב לבו על הדבר מאוד. ובהזדמנות ראשונה דיבר על כך בסערת רוח בלימוד הישיבה, האיך משום חומרה בהלכות עירוב מזולזלים כל כך במצות כיבוד אב, החמורה שבחמורות. ובפרט שהרי מסתברא כהחזו"א (סי' קז ס"ק ה-ז) שדעתו נוטה דבזה"ז כמעט אין לנו רה"ד דאורייתא, ולענין זה יש לסמוך על כך.

"הליכות שלמה" הלכות תפלין סי' ל"א

בארחות הלכה הערה 95

*רמב"ם פ"ג מהל' תשובה הי"א ח"ל "הפורש מדרכי ציבור, אעפ"י שלא עבר עבירות כו', אין לו חלק לעולם הבא".